

มีหู

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ตั้งสติไว้ เสียงมากกระทบหูนี้เอง เสียงนี้เกิดจากการเปล่ง
ออกมาจากหลอดลมของผู้ที่แสดงธรรม

ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อหัวใจของเรา ถ้าฟังธรรมเพื่อหัวใจของเรานะ ธรรมะเป็นธรรมชาติ
ธรรมะเป็นธรรมชาติ ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติแล้วถ้าเป็นธรรม เห็นไหม เสียงลมพัด
ไปไม่ไหวมันเป็นธรรม เสียงนกเสียงกา มันส่งด มันวิเวก มันมีความสุข ความสุขเกิดจากความ
สงบสงัดใจ

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มีใจ

จิตของครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติแล้ว มันมีความสุข ความสงบ ความระับ
ของมันนะ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไป “อานนท์ เราเอาแต่ของเราไป
เท่านั้น เราไม่ได้เอาของใครไปทั้งสิ้น”

สอุปาทิเสสนิพพาน เศษ เศษทิ้ง ธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ ของประจำโลก

แต่หัวใจของเราใจ หัวใจที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะทุกข์เจียนตาย เกิดเป็นมนุษย์ เกิด
มาพบพระพุทธศาสนา มาบวชเป็นพระ เป็นนักรบจะรบกับกิเลสค้นหาความทะยานอยากในใจ
ของตน แต่ไหลไปให้กิเลสมันพลิกมันแพลง มันปลิ้นมันปล้อน ล้มลุกคลุกคลาน

เวลาคนที่เขาประพฤติปฏิบัติหลุด ขาดสติ คนบ้าๆ เราเห็นหมด เห็นใหม่ โอ้โฮ! เว้งว้าง บ้าบอคอแตก เราเห็นหมดละ แต่เนี่ยเวลากิเลสมันจุงไปไม่รู้ ไม่รู้ไม่เห็นมัน เห็นใหม่

นี่ไง สิ่งที่เป็นธรรมๆ ใจ ถ้ามันเปล่งออกมาจากหลอดลมผู้แสดงธรรมนั่นแหละ แต่หัวใจ ละ สัจธรรมอันนั้นอยู่ที่ไหน

ฟังธรรมๆ ใจ ฟังธรรมเพื่อหัวใจดวงนี้ สิ่งที่เป็นสัจจะเป็นความจริงนะ อริยสัจมีหนึ่งเดียว เท่านั้นนะ มันเข้ากันได้หมดละ เข้าได้ทุกเม็ดหินเม็ดทราย นิพพาน สัจธรรมอันนั้น ไม่มีขัด ไม่มี การแย้ง ไม่มีแย้งอะไรใดๆ ในโลกนี้ทั้งสิ้น แต่เวลาแสดงธรรมมันต้องยืนยันข้อเท็จจริงใจ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเทศนาว่าการนั้นนะ ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริง ผ่าหัวใจเลสเลยละ

เทวทัตมาของปกครองสงฆ์

เทวทัต แม้แต่พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ อัครเบื้องซ้ายและเบื้องขวายังไม่ให้เลย

แล้วกิเลสเต็มตัวอย่างนั้นจะมาขอปกครองสงฆ์ ปกครองอะไร

ปกครองโดยกิเลสใจ ปกครองโดยพวกเขาพวกเราใจ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันไม่มีพวก ไม่ลำเอียงเพราะรัก ไม่ลำเอียง เพราะชัง ไม่ลำเอียงพวกเขา

เพราะลำเอียงก็คือกิเลสใจ เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมันก็กิเลสใจ มันไปเข้ากับใครละ มัน ไม่เข้ากับใครทั้งสิ้น มันเข้ากับอริยสัจ มันเข้ากับสัจจะ เข้ากับความจริง ถ้าเป็นความจริงๆ ไม่มี ขัดไม่มีแย้งใดๆ ทั้งสิ้น เพราะมันเป็นความจริง

ความจริงไม่มีอะไรมาจับผิดได้ ไม่มีอะไรมาขัดมาแย้งสิ่งใดๆ ได้ แต่ถ้าเป็นกิเลสตัณหา ความทะยานอยาก มันกองอยู่เต็มหัวนั้นนะ แต่มันไม่เห็น แต่โลกเขาเห็นใจ

นี่ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อหัวใจดวงนี้ หัวใจดวงนี้เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เรามีอำนาจวาสนา เราบวชเป็นพระๆ ใจ ถ้าพูดถึงคนมีอำนาจวาสนา เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมา

พบพระพุทธศาสนานะ เขานับถือพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาทำให้ร่มเย็นเป็นสุขใจ
พระพุทธศาสนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เวลาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์มันอยู่ข้างนอก
มันอยู่ข้างนอกขึ้นมา เราศึกษาเล่าเรียนแล้วเป็นประเพณีวัฒนธรรมไง เราเป็นคนดี ๆ เห็นไหม

ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ผู้ที่มีศีลมีธรรม ธรรมะคุ้มครองใจ มีศีล ๕ มีความ
คุ้มครองในหัวใจดวงนั้น ในชีวิตนั้น ถ้ามีศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ นะ ศีลนั้นคุ้มครองดูแล ศีล
สมาธิ ปัญญา สิ่งที่เป็นธรรม เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา

เวลาเขาเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนานะ เขามีพระรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม
พระสงฆ์เป็นที่พึ่งที่อาศัย แต่เวลาครูบาอาจารย์ของท่านประพาสปฏิบัติขึ้นมา พุทธ ธรรม
สงฆ์ รวมเป็นหนึ่งเดียวในหัวใจ

เพราะอะไร

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์อยู่ข้างนอก ถ้ามันเป็นความจริง พุทธะอยู่ในหัวใจเรา
แล้วถ้ามันรู้จริงเห็นจริง มันอยู่ในหัวใจดวงนี้ มันไม่อยู่ข้างนอก

อยู่ข้างนอก เวลาอ้าง อ้างข้างนอกนั่นนะ เพราะอะไร เพราะข้างในมันไม่มี เพราะอะไร
ความรู้สึกนึกคิดมันอยู่ข้างนอกไหม ความคิด ความคิดกับเราเป็นอันเดียวกันหรือเปล่า แล้วสิ่ง
ที่เกิดขึ้นกับเรา มันเป็นความคิดหรือมันเป็นความจริง ถ้ามันเป็นความจริง มันเป็นอย่างไร ถ้า
เป็นความจริง

เวลาคน เวลาโลกมันพัฒนาขึ้นมา เมื่อก่อนยุคน้ำแข็ง ยุคหิน พอเริ่มมีไฟ มีไฟ มีการหุง
หาอาหาร นี่ไง ทำให้สุขภาพของมนุษย์ดีขึ้น ทำให้อาหารมันดำรงให้มนุษย์แข็งแรงขึ้น นี่ไง
เพราะอะไร เพราะมันมีหูกะทะ มันมีหม้อมีไห มันมีหูก ภาชนะนะ มันมีหูกของมัน เขายังใช้จับ
ทำอาหาร เขาใช้หิ้วใช้แขวนต่างๆ เพราะมันมีหูก

เกิดมาเป็นมนุษย์ไง มันมีหูก หูมันฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่ออะไร ฟังธรรมมันเข้าสู่หัวใจของ
เราหรือเปล่า ถ้าฟังธรรมมันเข้าสู่หัวใจของตน มันสะเทือนกิเลสใจ มันสะอิดสะเอียน มันยกมัน
ย่อนนะ เฮ้ย! นี่มันกิเลสเราทั้งนั้นเลยเธอเนี่ย เฮ้ย! เราไม่รู้ไม่เห็นอะไรเลยหรือ เพราะอะไร
เพราะมันหุบอด หูหนวก

ไปหาหมอ นี่ไง หมอโสดประสาท เขาจะตรวจเขาจะเช็กของเขา นี่พูดถึงว่าเวลาเป็นโสด เป็นประสาทนะ

แต่มีหู พังธรรมดา มันเข้าไม่ถึงหัวใจใจ พังจนชินหู แต่หัวใจมันด้าน ก็เลสมันหน้าด้าน มัน ทำให้หัวใจมันด้าน นี่เสียงผ่านๆ มาไง

เวลาครูบาอาจารย์ท่านเป็นธรรมดา เสียงนกเสียงกา มันวิเวก ลมพัดใบไม้ไหว ใบไม้ตก ก็เป็นธรรมดา มันมีความสุขความสงบ นั่นมันเป็นข้อเท็จจริงในวัฏฏะนี้ มันมีอะไรมากไปกว่านี้

สิ่งที่เกิดขึ้นคือมนุษย์สร้างทั้งนั้นนะ สิ่งที่ลมพัดใบไม้ไหวนี้ธรรมชาติสร้างนะ อุณหภูมิ ความร้อน เวลาความร้อนมันยกตัวขึ้น ลมมันพัดไป เวลาเกิดความร้อนมา ความร้อนใน มหาสมุทร เกิดพายุไต้ เกิดไต้ฝุ่น มันพัด โอ้โฮ! ดูคลื่นลมสิ มันรุนแรงขนาดไหน เกิดจากอะไร ธรรมชาติสร้าง เกิดจากธรรมชาติ

แล้วสิ่งที่เรารู้เราเห็น รูป รส กลิ่น เสียง มนุษย์สร้างทั้งนั้นนะ ไปตื่นตื่นอะไรวะ ไปตื่นตื่น อะไรกับเขา

นี่ไง เวลาสติปัญญา มันไม่มีสติปัญญา มันไม่เท่าทัน รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร

แค่รูป รส กลิ่น เสียงนะ เป็นบ่วงแห่งมารนะ มันหลอกมันล่อ มันอวดเขาจะขอละเงาะ

เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร พวงดอกไม้ ชื่นชมบูชา ท่านเป็นสมณะที่ดั่งาม

เฮ้ย! เอ็งต้องให้คนอื่นเขาบอกหรือวะ เอ็งไม่รู้ตัวเองเลยหรือ เอ็งไม่รู้จักตัวเองเลยหรือ

เวลาจิตเราฟุ้งเราซ่าน เราทุกข์เกือบตาย เวลามันสงบสุขขึ้นมา เราสุขของเราเอง

หน้าขึ้น ออกตรมใจ หน้าขึ้นบาน ในสังคมนะ ในสโมสสันนิบาตทุกดวงใจว่าแห้ว ในงาน เลี้ยงสโมสสันนิบาตรื่นเร็นั้นนะ ในดวงใจทุกดวงใจว่าแห้ว ไม่มีที่พึ่งที่อาศัยทั้งสิ้น นี่ในสโมส สันนิบาตนะ เขาอยู่ในรูป รส กลิ่น เสียง อยู่ในการสรรเสริญเยินยอกันนั้นนะ ไชโยๆ นะ ทุก ดวงใจว่าแห้ว พอออกจากงานกลับบ้านคอตกแล้ว มันจะมีความสุขอะไรขึ้นมา

นี่จะต้องให้คนอื่นเชิดชูบูชาใช่ไหม

ถ้าเป็นจริงเป็นจังของเรา ถ้าหุมนั้นไม่บอด มีหู มันฟัง มันฟังแล้วมันสะเทือนกิเลสของเรา ใจ นี่ใจ เสียง เสียงกระทบโสตประสาท วิญญาณรับรู้ๆ ขึ้นชมบูชาใจ รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาใจ

นี่ใจ สิ่งที่เป็นภาชนะมันมีหูนะ เขายังไว้แขวน ไว้หิ้ว เอาไว้เป็นประโยชน์กับเขา แค่มีหูที่เป็นวัตถุ มันยังประโยชน์กับการดำรงชีวิตเลย แล้วนี่เราเกิดมา เรามีหู มีหู มีร่างกายนะ มีหูนี้ธาตุ ๔ นะ แล้วจิตละ

จิตนะ เวลาผู้ที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติหูแว่ว ไม่ต้องทำอะไรเลยนะ เวลาหูแว่วมันยังทุกข์ยากเลย หูแว่วๆ หูแว่วมันอะไรนะ

ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา มีสติสัมปชัญญะ นั่นมันคืออะไร สิ่งที่มีมันเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นมาทั้งนั้น การประพฤติปฏิบัติยากอยู่สองคราว คราวหนึ่งคือคราวเริ่มต้น กับคราวหนึ่งคราวถึงที่สุดแห่งทุกข์

คราวเริ่มต้นๆ ขึ้นมา เราทำความสงบของใจเข้ามา เราทำให้เป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา ไม่ใช่กิเลสมันปั่นมันแต่งขึ้นมา เวลากิเลสมันแต่งมันปั่นขึ้นมาเพราะอะไร

คนมีवासนาแค่นี้จริงๆ หรือ

คนมีवासนานะ เราเกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน นี่ใจ ในเวลาโลกเจริญขึ้นมา การศึกษาเจริญขึ้นมา นี่ใจ มนุษย์เท่ากัน มนุษย์เหมือนกัน การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ มนุษย์เหมือนกัน แต่สมัยโบราณ ไอรสสวรรค์ ไอรสสวรรค์เชียวนะ

สวรรค์ให้มันเกิดเหวอ ก็เกิดจากพอลจากแม่ทั้งนั้นนะ ไอรสสวรรค์เชียวนะ เขามีบุญกุศล ใจ ไอรสสวรรค์ เป็นบุตรของเทพเจ้า แล้วก็เคารพบูชากันใจ แล้วก็เคารพกันด้วยกฎด้วยกติกา แต่เวลาที่มีการศึกษา โลกเจริญขึ้นมาแล้ว มนุษย์เท่ากัน มนุษย์เหมือนกัน

เกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมายากจนเข็ญใจ ทุกตะเข็ญใจ สูงส่งต่ำด้อยขนาดไหน เวลาประพฤติปฏิบัติ ศีล สมาธิ ปัญญา

มีอำนาจวาสนาขนาดไหน สูงส่ง สักมยยกย่อง ทำสมาธิไม่เป็น

เกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา มาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระทำอะไร ทำอะไรก็ทำไม่ได้ ทำไม่ได้เพราะอะไร ทำไม่ได้เพราะกิเลสมันติดมันดั้นเง เวลากิเลสมันติดมันดั้นเง เวลาจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติไง ถ้าจิตมันสงบก็จินตนาการไง เวลาหุแว่วมันกระซิบนะ กระซิบ บรรลุธรรมๆ หุแว่ว

ถ้าเป็นสุภาพบุรุษ เป็นมนุษย์เท่ากัน มนุษย์เท่ากันแล้วสังคมมันเจริญออกมาขึ้นมา เวลาทางการแพทย์เจริญขึ้นมา แต่ก่อน นี่ไง มันเป็นสมุนไพรวัดทั้งนั้นนะ

ศาสนาแรกของโลกคือศาสนาถือผี ถือผีถือสาangkioyakoonwongnai เกิดโรคระบาดที่ก็อพยพหลบหนีกันไปเง แต่เวลาใช้สติปัญญาใคร่ครวญเง อ้าว! มันต้องมีเชื้อสิ มันต้องมี อหิวาต์มันก็ต้องมี โรคห่าอย่างเง เวลาโรคห่าๆ นี่มาตามเวรตามกรรมเง เวลาโลกเจริญขึ้นมา พิสูจน์ได้หมด มันมีเชื้ออหิวาต์ มันมีเชื้อทำให้คนตาย นี่ด้วยสติด้วยปัญญามันพิจารณาของมัน มันแก้ไขของมัน เห็นไหม เวลาโลกเจริญ เจริญทางโลก เจริญทางวัตถุ เจริญทางวิชาการ

เวลาเราเกิดมาแล้วเราศึกษาพระพุทธศาสนา การประพฤติปฏิบัติขึ้นมาอยากอยู่สองคราว คราวหนึ่งคือคราวเริ่มต้นนี่ คราวเริ่มต้นขึ้นมา เรามีหู เราฟังแล้วเราศึกษา ศึกษาแล้วฝึกหัด ฝึกหัดให้มันมีข้อเท็จจริง นี่ไง ถ้าคนเป็นหุบอด หุหนวก คนเป็นใบ้ เขาก็ยังมีภาษาใบ้ของเขา ภาษามือ ภาษามือภาษาสื่อสารเง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจะฝึกหัดๆ มีหู แต่หูมันเป็นธาตุ ๔ ไร แล้วหัวใจละ เวลาทำให้มันสงบเข้ามา สงบระงับจริงหรือไม่จริง ถ้ามันจริงของมัน มันเป็นข้อเท็จจริงของมัน มันมีความสุขความสงบของมัน ถ้ามันเป็นจริง ข้อเท็จจริงขึ้นมา แล้วถ้าเกิดปัญญาๆ มันเป็นปัญญาอย่างไร

ไม่ใช่ว่าเริ่มต้นปฏิบัติขึ้นมาให้กิเลสมันติดมันดั้นขึ้นมาเง ทำความสงบก็ทำไม่ได้ มันก็ออกมันก็อ่อนเง

เวลามันจินตนาการนะ จิตนี้เป็นได้หลากหลายนัก เวลามันหลง มันหลงระเห็จไป มันพิจารณาของมันไปเง คนที่ไม่มีวาสนานะ มันสรุปลงไม่ได้ แต่คนมีวาสนาเวลาสัมผัสลง นี่เง เวลาสัมผัสลง ธรรมมันเกิดๆ

ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมา เวลาธรรมเกิด ท่านแยกแยะได้เลย อ้อ! นี่ธรรม
เกิดนะ เกิดไม่มีเหตุมีผล เกิดด้วยบุญและบาปของตน

นี่ไง หลวงตาพระมหาบัว เวลาท่านมีการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาจะปฏิบัติ
ขึ้นมาก็ไม่แน่ใจ ไม่แน่ใจก็ต้องไปหาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านพิจารณาของท่าน ท่านแนะนำ
ของท่าน ท่านคุ้มครองดูแลของท่าน มันพัฒนาเป็นขั้นๆ ขึ้นมา เป็นขั้นขึ้นมา เห็นไหม ทำสมาธิ
เวลาฝึกหัดปฏิบัติต้องใช้ปัญญา เวลาปัญญามันปฏิบัติไปแล้ว พิจารณาไปแล้ว เออ! มันต้อง
เป็นอย่างนี้สิ เวลามันสรุปลง เห็นไหม

ไปหาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านก็รับรองของท่าน เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไป เวลา
พิจารณาไป ไปพิจารณาธาตุ ๔ มันว่างหมดเลย นี่ไง เวลามันติดขัดขึ้นมา คิดว่าว่าง

อ้าว! เวลากิเลสตายก็ตายหมดเลยเท่านั้นนะ

ถ้าหมดเลย หมดเลยก็จบไป แต่ความจริงมันยังมีพ่อแม่ของมันอยู่นั่นนะ แต่ตัวเอง
เวลาจิตดวงสรุปลงแล้วมันเชื้อของมันนะ มันติด ๕ ปี กว่าหลวงปู่มันจะลากออกมาได้

เวลาลากออกมาได้ เวลาใช้สติปัญญาพิจารณาของท่านไป ใ้โฮ! มันยังไป สมาธิมันแก้
กิเลสไม่ได้ เวลาสมาธิ ติดสมาธิอยู่ ๕ ปี พอใช้ปัญญา ปัญญามันก็โหมกระหน่ำไปใช้ปัญญา
ด้านเดียว

เวลาสมาธิกำลังมันไม่พอ เวลาติดสมาธิว่าติดสมาธินะ ว่านี่ใช้ปัญญาๆ ใช้ปัญญาจน
เต็มแล้วมันแก้ไขอะไรไม่ได้

นั่นละสมบัติบ้า สมบัติบ้า

ปัญญาอย่างเดียวก็ไม่ได้ ปัญญาไม่มีสมาธิก็เป็นไปไม่ได้ พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า เวลา
มันขาด ขาดเป็นขั้นๆ เข้าไป เวิ้งว้างไปหมดเลย

เวลาถึงที่สุดแล้วนะ ท่านพิจารณาของท่านไง มันเวิ้งว้าง นี่ธรรมเกิด ท่านบอกว่าธรรม
เกิด เวิ้งว้าง สว่างไสว มันต้องมีที่มาที่ไป มันต้องมีเหตุมีผล เวิ้งว้างๆ อวกาศมันก็ว่างของมันอยู่
แล้ว

นี่ไง เวลาธรรมชาตินะ ธรรมชาติสร้าง แม้แต่คุณหมูนี่มันยังสร้างพายุขึ้นมาได้ เวลามันเปลี่ยนแปลงทางฤดูกาล หิมะตกขึ้นมา ตกสะสมขึ้นมาจนเป็นหิมะกองพะเนินเทินทึก เวลามันละลาย น้ำท่วมเข้าไปอีก นี่ธรรมชาติสร้าง มนุษย์ทุกชนาดูเลย ธรรมชาติสร้าง

ไ้เวลากิเลสสร้าง มีหู แต่ไม่มีปัญญา ได้ฟังสิ่งใด ตอกย้ำในใจสิ่งใด แล้วก็ติดขัดอยู่ อย่างนั้นนะ ฟังจนชินหู กิเลสหน้าด้าน ด้านในใจของตน เคลมเอา นึกเอา ความพอใจของกิเลส ที่มันปั่นแต่งให้คิด เวลามันกระซิบๆ หูแว่ว เป็นธรรมๆ มันเป็นเรื่องไร้สาระ แล้วมันเป็นเรื่องที่อ่อนไหวอ่อนแอมากในวงปฏิบัติ

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติมาล้มลุกคุกกลานมาขนาดไหน ท่านทำของท่านล้มลุกคุกกลานมา หลวงปู่มั่นก็มีหลวงปู่เสาร์คอยควบคุมดูแล เวลาตั้งตัวเองขึ้นมาได้ แยกออกจากกัน เพราะว่าพระเถระมากขึ้น

เวลาหลวงปู่มั่นไปแก้หลวงปู่เสาร์ เวลาเอาจริงเอาจังขึ้นมา หลวงปู่มั่นท่านใช้ปัญญาของท่าน ท่านก็ติดขัดของท่าน ท่านมาปรึกษาท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ของท่าน เวลาพิจารณา เจ้าคุณอุบาลีฯ ก็นักปราชญ์ในทางทฤษฎี ในทางธรรมและวินัย คือตัวแทนพระพุทธเจ้า ตัวแทนไม่ใช่ตัวจริง ตัวจริงคือการประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงใจ ไม่ใช่หูแว่ว หูกระซิบๆ

มันอ่อนแอกันขนาดนั้นเชียวนะหรือ

เวลาเป็นจริงเป็นจัง เวลาธรรมมันเกิด เว้จ้ว้ง แสงสว่างสว่างไสวขนาดไหน มันต้องมีที่มาที่ไป มันมีจุดและต่อม ท่านบอก งงกับไ้จุดไ้ต่อมอยู่ ๘ เดือน งงอยู่กับไ้จุดไ้ต่อม นี่ธรรมเกิดๆ แล้วภาวนามยปัญญาเป็นอย่างไรละ

ไ้นี้ก็เหมือนกัน เวลาคนที่มีอำนาจวาสนาขึ้นมา เวลามันฟลุค มีอารมณ์รับรู้รู้เรื่องหนึ่ง ไ้โฮ! ไ้โฮ! กระซิบๆ กิเลสกระซิบๆ เลย เชื่อมัน หูมีไ้ทำไม รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร

หัวใจของตน ผลกระทบ กระทบจากอะไร รูป รส กลิ่น เสียงไ้ แล้วเชื่อสิ่งใด แล้วมันมีอะไรมีเหตุมีผลขึ้นมา

เวลาธรรมเกิด ๆ ธรรมเกิดก็อารมณ์ดี ๆ นี่ไง อารมณ์ร้ายก็คิดชั่วร้ายให้ความทุกข์กับใจ
ของตน อารมณ์ดี ๆ คิดเรื่องดี ๆ ใจ นี่ไง วัฒนธรรมใจ จิตนี้เป็นได้หลากหลายนัก มันคิดโดย
เปลือกใจ

เวลาชั้นธ้อย่างหยาบ ชั้นธ้อย่างกลาง ชั้นธ้อย่างละเอียด เวลาชั้นธ้อย่างละเอียดสุด ชั้น
มันมีที่ชั้นซับซ้อนกันขนาดไหน เคยเห็นไหม มันเป็นไปไหม

เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติ ท่านบอกเลย จิตมันปอกได้เลย เวลามันปอก
มันเป็นชั้น เป็นชั้น ๆ เข้าไปเลย

เป็นชั้น เห็นไหม หลวงปู่ดุลย์ จิตนอก จิตใน จิตถอด ตัวจิต

จิตนอก ใจของพวกเราอย่าตัดจิตพูดนะ มันนอกจิตทั้งนั้นนะ มันไม่มีจิตนอกหรอก มัน
นอกจิตเลย นอกจิตคือนอกตัวจิต มันเป็นอารมณ์ที่ยังกระทบ ที่ยังจับต้องตัวเองไม่ได้ ที่ยังทำ
ทำสมาธิไม่เป็น นอกจิตคือสังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง มันอยู่ภายนอกจิต มันอยู่ใน
สถานะของความเป็นมนุษย์

ปุณฺชนคนหนา หนาไปด้วย รูป รส กลิ่น เสียง หนาไปด้วยกิเลสค้นหาความทะยานอยาก
กัลยาณชน กัลยาณชนทำความสงบของใจเข้ามาได้ ๆ นั้นนะถ้าศึกษาค้นคว้า ทำความสงบของ
ใจเข้ามาได้ ถ้ามันเห็นจิตนอก จิตนอก จิตนอกคือชั้นไหน อารมณ์ความรู้สึกภายนอก แต่ตัวจิต
มันจับได้ เพราะความคิดไม่ใช่จิต

เวลาพูดปากเปียกปากแฉะเสียงนะ “ความคิดไม่ใช่จิต อารมณ์ไม่ใช่จิต จิตมันเป็น
สัมมาสมาธิ จิตมันเป็นผู้รู้” พูดปากเปียกปากแฉะเสียง เวลาพูดกระซิบ ๆ เสียง แต่ไม่เคยจับ
ต้องสิ่งใดได้ ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน ถ้ามีเป็นขึ้นเป็นอัน นั้นนะเห็นกิเลส

จิตนอกคือจิตสงบระงับ ความคิด คิดเท่าไรก็ไม่รู้ ต้องหยุดคิด ถ้ามันหยุดได้ตามความ
เป็นจริง มันหยุดโดยปัญญาอบรมสมาธิ มันหยุดโดยสติสัมปชัญญะมันสมบูรณ์ พอมันสมบูรณ์
แล้ว เวลามันศึกษาค้นคว้าเพราะอะไร เพราะสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน

สมถะไม่ใช่วิปัสสนา วิปัสสนาไม่ใช่สมถะ แต่เวลาความรู้สึกนึกคิดโดยสัญญาอารมณ์
หรืออำนาจวาสนาของคน มันพัฒนาขึ้นเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปละ

ความคิดอย่างหยาบๆ เห็นใหม่ คนมีการศึกษาไง ชั้นอนุบาล ชั้นประถม มัธยม
อุดมศึกษา แตกต่างกันไปใหม่ ความคิดมันพัฒนาแตกต่างกันไป บวกลบคูณหารก็แตกต่างกันไป
แตกต่างกันเพราะอะไร เพราะมาตรฐาน เพราะวุฒิภาวะมันสูงขึ้น

จิตก็เหมือนกัน เวลาจิตถ่มมันไม่พัฒนาขึ้น มันไม่เข้าสู่อริยสัจ เพราะอริยสัจมีหนึ่งเดียว

สุภัททะถามพระพุทธเจ้าว่า “ศาสนาไหนก็ประเสริฐเลิศเลิศ ศาสนาไหนก็ยอดเยี่ยมกัน
ทั้งนั้น”

พระพุทธเจ้าบอกว่า “สุภัททะ อย่าถามให้มากไปเลย ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้น
ไม่มีผล ใจดวงใดไม่มีมรรค ใจดวงนั้นไม่มีผล”

มรรคคืออะไร

สติชอบ สมาธิชอบ ปัญญาชอบ แล้วมึงชอบไหม

ก็ชอบที่ว่ามันกระชับๆ นี่ไง ทำไมจะไม่ชอบ ก็กระชับ

โอ้! วาสนาของคนเนาะ คนมีวาสนาเท่านั้น

ถ้าคนที่มีอำนาจวาสนานะ เขาต้องตรวจสอบ พิจารณา พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า พลิกไป
พลิกดูบายวิธีการ เพราะครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติแล้วท่านสะท้อนใจนะ

หลวงตาพระมหาบัวท่านพูดเสียดสีเพื่อให้คนได้ตั้งต้น ได้ฉงนสนเท่ห์ อย่าให้หลงกิเลส
มันหลอกมากจนเกินไป เวลาปฏิบัติ ท่านบอกเลยนะ เติญจกรรม นั่งสมาธิเฝ้าอย่างกับหมาตาย

คิดดูสิ เรายังเป็นคนแท้ๆ เลย บวชเป็นพระด้วย เวลาท่านบอกเลย เฝ้าอย่างกับหมาตาย

หมามันตายไปแล้ว เฝ้าเติญจกรรม นั่งสมาธิภาวนาโดยเฝ้า ใจก็เฝ้า ตาก็เฝ้า เหมือนหมา
ตาย หมามันตายแล้วยังฉลาดกว่ามึงอีก

นี่ท่านพูดให้ได้คิด ท่านพูดให้ได้แก้ไข ท่านพูดให้เราสำนึกตัว เพราะสติมัน ส. เสือ ต. เต่า
สระอิ จะพูดอย่างไร จะตอกย้ำอย่างไร มันอยู่ข้างนอก

ครูบาอาจารย์ตอกย้ำแล้วตอกย้ำอีก มันก็เป็นแค่คำบอกเล่า มันกระเทือนใจให้เราได้
จนสนทน่หึ้นมา ถ้าเราจนสนทน่หึ้นมา นั้นแหละมันจะฝึกหัด สติมันจะเริ่มต้น สติตัวจริงๆ
เกิดตรงนั้น

ไอ้ที่ชื่อๆ ใครก็พูดได้ กระชิบๆ หนูแว่วเขียวละ มันอยู่ข้างนอกทั้งนั้นนะ มันไม่ใช่ตัวของมัน
ถ้าเวลาเป็นตัวของมันนะ เอ๊ะ! เราไม่น่าโง่ขนาดนี้

ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ นะ ท่านจะบอกว่า ทำไมเราโง่ได้ขนาดนี้ ทำไมเราโง่ได้ขนาด
นี้

เราไม่เคยเห็นครูบาอาจารย์องค์ไหนบอกว่าฉลาดเลย เพราะคนบุคคลคนใดจะฉลาด
มากน้อยขนาดไหน อยู่ได้อำนาจของพญามารทั้งสิ้น คนมีการศึกษา มีการค้นคว้า มีปัญญา
มากน้อยขนาดไหน เพราะปัญญาเกิดจากจิต แล้วจิตนั้นมันมีวิชาคือผู้ไม่รู้ ไม่รู้คืออวิชา ไม่
รู้ตัวเอง แต่รู้เรื่องวิชาการ มันคนละเรื่องนะ

สติปัญญาที่เราอรบรู้ทั้งหมด มันเป็นสติปัญญาที่เราศึกษาค้นคว้าขึ้นมาจากทาง
วิชาการ เราทำวิจัย ทำสิ่งใดก็แล้วแต่ จะมีความรู้ใหม่สิ่งต่างๆ มันก็เป็นความรู้ของโลก ความรู้
ของโลก เพราะนอกจิตไป นอกจากสัมมาสมาธิไป นอกจิต ไม่ใช่จิตนอก

ถ้าจิตนอกคือจิตมันสงบ แล้วมันรู้อารมณ์ของตน จิตนอก นอกคือขันธ ขันธไม่ใช่จิต
อารมณ์ความรู้สึกเกิดจากจิต ไม่ใช่จิต

แต่ถ้ามันนอกจิตละ มันนอกจิตเพราะไม่เห็นจิตไป เพราะทำสมาธิไม่เป็นไป อวิชา แล้ว
ไปตามทางวิชาการทั้งหมดไป แล้วออกไปโดยสติปัญญาทั้งสิ้นไป แล้วมันจะไปรู้อะไร นี่หยุดคิด
ไม่ได้ไป ถ้ามันหยุดคิดไม่ได้ มันจะไปรู้เห็นสิ่งใด มันก็เป็นกิเลสกระชิบๆ กระชิบมันก็ไหลไป
ตามกับกิเลสไป

นี่ไง มีหู แต่ไม่มีปัญญา ไม่มีสติปัญญา ไม่มีอำนาจวาสนา ไม่จนสนทน่หึ้นเลยว่ เอ๊ย!
มันจริงหรือเปลววะ เอ๊ย! ทำมาเกือบตาย

แล้วกิเลสนี้ร้ายนัก ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมามากมายมหาศาล ก็เราทุ่เม
ขนาดนี้ ดูสิ ใช้นั้นมันอดอาหารวันเดียว เราอด ๕ ปีอย่างนี้ อด ๕ ปีมันต้องดีกว่าเขาสิ

อด ๕ ปี ถ้าไม่มีสติปัญญา อดไปเถอะ อดจนตาย แอฟริกา เด็กขาดอาหารเยอะแยะเลย ถ้าการอดอาหารต้องยืนยันได้ว่าจะต้องเป็นธรรม ในแอฟริกาพระอรหันต์เต็มเลย เขาไม่มีจะกินนะ

ไอ้ของเรามันมีกิน แต่เราพิจารณาของเราให้จิตมันมีกำลัง แล้วถ้ามันจนจนสนเท่ห์ แล้วมันจับต้องของมันได้ มันฝึกหัด ถ้ามันฝึกหัดเป็นข้อเท็จจริง

ไม่ใช่ที่เราอยู่ในข้อวัตรปฏิบัติ เราอยู่ในข้อเท็จจริง

ดูกตาพระพุทธรูป เชียงแสน ๑ หลายร้อยปีแล้วนะ ไม่ขยับเลย เชียงแสน ๑ เชียงแสน ๒ นั้นนะ ยุคสุขุขทัยนั้นนะ ไม่เห็นขยับอะไรเลย

แต่จิต ๗๐๐-๘๐๐ ปี มันเกิดก็รอบแล้ว มันทุกข์ยากขนาดไหน มันทุกข์ยากเจียนตายทั้งนั้นนะ แล้วมีวาสนา เห็นไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน พระพุทธศาสนาสอนปัจจุบัน กุสลา อกุสลา อกุสลา อกุสลา เราจะทำคุณงามความดี ทำบาปอกุศลมาขนาดไหน มันเป็นอดีต แล้วสิ่งที่ยังมาไม่ถึง อนาคตยังมาไม่ถึง

สิ่งที่อดีตเราสร้างสมมาทั้งนั้นนะ เรายืนยันได้อย่างเดียว ยืนยันได้ เรามีมนุษย์สมบัติ เราถึงได้เกิดเป็นมนุษย์ไง แล้วเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามาบวชเป็นพระ เป็นนักรบ ไม่ต้องไปรบกับใคร รบกับกิเลสในใจของตน

เรามาเพื่อชำระล้างกิเลส เรามาเพื่อจะทำทานกิเลสของตน แต่เรามาแล้ว เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาไง เวลาบวชเป็นพระๆ นี่คณะสงฆ์ไง คณะสงฆ์ได้ก็แล้วแต่ เปรียบเหมือนร่างกายของบุคคลของมนุษย์ ประกอบไปด้วยหัว แขน เท้า ขา อวัยวะต่างๆ

นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา บวชเป็นพระ เป็นพระ เป็นคณะสงฆ์ คณะสงฆ์ สิ่งที่เป็นข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาเพื่อความเป็นอยู่ เป็นอยู่ของคณะสงฆ์ แล้วคณะสงฆ์ที่ติงาม เขาเปิดโอกาสให้เราฝึกหัดปฏิบัติไง ไม่ใช่หลอกหลวง หลอกใช้

แฮม! ฉันนี้รักพระมาก ฉันจะถนอมรักษา

ถนนรักษา พาไปพระกระเหินไฉง พาไปเพื่อฝูงหงส์ฝูงกาไฉง เวลาบวชใหม่ๆ เหมือนหงส์
เลย สะอาดบริสุทธิ์ไฉง เวลาฝูงกา เป็นหงส์ในฝูงกา ฝูงกาพาหงส์ไปพระกระเหินเลย ปฏิบัติ
ธรรมๆ โฆษณาชวนเชื่อกันอยู่นั่นแหละ กว่าจะปฏิบัติธรรม จัดพิธีกรรม จัดสถานที่ไฉง จนเหี่ยว
ไหลไคลย้อย ถึงเวลาปฏิบัติ ๒ นาทีเลิกแล้ว เกือบตาย

แต่ของเราก็ไม่ต้อง ที่ไหนก็ได้ที่สงบสงัด แล้วเอาจริงเอาจังกับเรา ถ้าเป็นจริงๆ ในฝูงกา เราจะทำให้เราเป็นหงส์ ไม่ใช่กา ฝูงหงส์บวชใหม่ๆ สะอาดบริสุทธิ์เลย แล้วว๊ากๆ มันพา ระหกระเหินไปทั้งสิน

ฉะนั้น เอาจริงเอาจังขึ้นมา เห็นไหม เราต้องมีเหตุมีผล เราต้องมีสติมีปัญญาใน

สติ สมาธิ ปัญญา มันเป็นตัวจริง ๆ ไม่ใช่ชื่อ

၁. နိဂ

๒. เป็นความจำ

ชื่อที่ศึกษาค้นคว้ามา แล้วก็จำได้ นักปราชญ์ราชบัณฑิตมีไว้ได้แย้งกันไง มีไว้เถียงกัน มีไว้ เอ็งกับข้า ใครถูกใครผิด จะชนะเขาไปทั่ว

นักปราชญ์นะ จะแบกกลดไปหลังหนึ่ง แล้วจะอุตงค์ไป อุตงค์ไปเพื่อไต่วาที อุตงค์ไปนะ พระที่ไหนปฏิบัติ ชันมาแล้ว นักปราชญ์ราชบัณฑิตจะได้แย่งแย่งทุกเรื่อง กูนี่เก่ง

มิ่งป้าแล้วละ

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านไม่เคยไปได้แย้งกับใคร ได้แย้งกับกิเลสนะ แต่เวลานั้นสบสน
เวลานั้นจนตรอก ปรีक्षाใคร เวลาจนตรอก มันจนตรอกอยู่ภายใน พลิกแพลงแล้วทุกรูปแบบ
มันก็ยังไม่มีอะไรดีขึ้นกว่าเดิม

เวลาถึงสิ่งนั้นนะ เวลากำลังไม่พอๆ ท่านออกจากถ้ำสาริกาไปภาคอีสาน เพราะห่วงหมู่คณะ ห่วงเด็กๆ เพราะอะไร เพราะเราปฏิบัติมาเกือบตาย เจียนตาย แล้วคนมีวาสนาด้วย มาอยู่ถ้ำสาริกา ๓ ปี ได้ ๒ ชั้น ชั้นที่ ๒ และชั้นที่ ๓ ห่วงหมู่คณะ กลับไปภาคอีสาน

เวลาไปอบรมบ่มเพาะ เห็นใหม่ จากคนไม่เป็น มันไม่เป็นเลย มันไม่มี ๑ มี ๒ มี ๓ หรือ
มันไม่เป็น มันไม่รู้ด้วย วางหลักทาง วางแนวทางเพราะอะไร เพราะเขามีศรัทธา เขามีความมู
มานะ ให้เขาฝึกหัดของเขา แล้วฝึกหัดขึ้นมาถึงที่สุดแล้วนะ “กำลังเราไม่พอ”

รู้ได้อย่างไร

ลูกศิษย์ลูกหาเต็มภาคอีสาน อยู่เฉยๆ คนยกยอปอปั้นทั้งนั้นนะ แต่ตัวท่านเอง “กำลังเรา
ไม่พอ” มันรู้ไม่จบใจ รู้ รู้ อยู่ ๑ ๒ ๓ นี่รู้ แล้วอย่างไรต่อล่ะ มันจบไม่ได้ใจ ถึงที่สุดแล้วนะ วางหมู่
คณะไว้ให้กับหลวงปู่สิงห์ แล้วท่านพรากตัวออก ตัวเองออกไป ไปทางเชียงใหม่ ถึงที่สุดแล้ว คู่มือ
๑ คู่มือ ๒ คู่มือ ๓ คู่มือ ๔

เวลาจบ จบกระบวนการของท่านแล้ว นี่ไง จิตนอก จิตใน จิตถอด จิตมันถอดไปแล้ว ถอด
ชั้นทั้งหมดเลย แล้วตัวจิตล่ะ แล้วตัวจริงล่ะ นี่ไง มีหูมีตา เอาจริงเอาจัง มีภาวสวะ มีภพ มีจิต มี
อวิชชา มีตัวปลอม ตัวจริง แล้วตัวจริงอยู่ไหน

เวลาสรุปที่ทางเชียงใหม่จบแล้ว ไม่เคยพูดถึงกำลังอีกเลย

เวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาในหัวใจของครูบาอาจารย์ที่ท่าน
ประพฤติปฏิบัติ

ไม่ใช่หนักปราชญ์ราชบัณฑิตแบกกลดหลังหนึ่ง ได้ว่าที่ ชั้นนี้ก็ไม่ต้อง ขณะก็ต้องไม่ต้อง
พวกเขากับพวกเรา

ไม่มีหรอก มีแต่พวกกิเลสกับพวกกรรม ถ้าเป็นกรรมแล้วเคารพบูชา มีกตัญญูกตเวที
กตัญญูกตเวที แต่กรรมและวินัยคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กรรมและวินัยเป็นศาสดา
ของเรา นี่กตัญญูกตเวทีกับครูบาอาจารย์ที่ท่านได้อบรมบ่มเพาะมา มีกตัญญูกตเวทีกับผู้ที่มี
คุณ ผู้ที่ได้สร้างบุญคุณกับเรา

เราจะฝึกหัด เราจะปฏิบัติ เราจะเอาความจริงของเราขึ้นมาให้ได้ ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา
ให้ได้ กตัญญูกตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดี

แล้วกตัญญูทเวทิง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสำเร็จเป็นพระอรหันต์อยู่โคนต้นโพธิ์ ครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติจากโคนไม้ จากเรือนว่าง จากที่ไหน ท่านจะตอบแทนบุญคุณสถานที่ ตอบแทนบุญคุณผู้ที่ให้น้ำให้ข้าว ผู้ที่ให้สติให้ปัญญากับเรา

เราทำจริงทำจัง เห็นไหม มีหู ไม่ใช่หูกระต่าย ไม่ใช่หูภาชนะที่เอาไว้แขวน เอาไว้ใช้ประโยชน์ ขนาดมันไม่มีชีวิต มันยังเป็นประโยชน์กับผู้ใส่สอย ประโยชน์กับสติปัญญาของมนุษย์ที่ได้สร้างสมขึ้นมา

นี่เราเกิดเป็นมนุษย์ เพราะมีอำนาจวาสนา เราถึงมีหู แล้วกิเลสมันย่ำยี ใ้เราจะทำจริงทำจังของเราขึ้นมา แล้วไม่ใช่นักปราชญ์ราชบัณฑิตจะไปได้วาทีกับใคร ไม่ใช่

เอาตัวเองให้ได้ เอาจิตของเราให้ได้

เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ได้บวชเป็นพระ จะรบกับกิเลสในใจของตน ต้องทวนกระแสกลับเข้าไปเหยียบหัวมันในใจของตน ไม่ใช่ นักปราชญ์ราชบัณฑิตจะคอยได้วาที ไ้แย้งกับคนนั้น ไ้แย้งกับคนนี้ มันเป็นเรื่องไร้สาระ เอวัง